

Biblioteka
AVANTURA REČI

Urednik
Borislav Pantić

Naslov originala
Thomas Pynchon
“Inherent Vice”

Copyright © 2009 by Thomas Pynchon
Copyright © 2011 za srpsko izdanje Čarobna knjiga

ISBN 978-86-7702-195-5

Nijedan deo ove publikacije, kao ni publikacija u celini,
ne sme se reprodukovati, umnožavati, preštamovati niti u bilo
kojoj drugoj formi i bilo kojim drugim sredstvom prenositi
ili distribuirati bez odobrenja izdavača.

Sva prava za objavljivanje ove knjige zadržavaju autor i izdavač
prema odredbama Zakona o autorskim pravima.

Čarobna knjiga
Beograd 2011.

Tomas Pinčon

SKRIVENA MANA

Prevela s engleskog
Nina Ivanović Muždeka

**Čarobna
knjiga**

A ispod pločnika, plaža!¹
Grafit, Pariz, maj 1968.

¹ Slogan pariskog studentskog protesta iz 1968. godine, kada su demonstranti komadima kaldrme gađali pripadnike policijskih snaga i navodno ispod pločnika otkrili pesak; metafora idealnog života izvan ograničenja koja nameću stege društva. (Prim. prev.)

JEDAN

Došla je kroz uličicu i popela se stražnjim stepenicama onako kako je to uvek radila. Dok je nije video više od godinu dana. Niko je nije video. U ono vreme je uvek nosila sandale, donji deo bikinija s cvetićima, izbledelu majicu s natpisom *Country Joe & the Fish*¹. Večeras je sva bila u kremaškoj odeći iz doline, kose znatno kraće no što ju je pamtio, i izgledala je baš onako kako se zaklela da nikad neće izgledati.

„Šasta, ti si?“

„Haluciniram, misli on.“

„Samo je pakovanje novo, pretpostavljam.“

Stajali su obasjani uličnim osvetljenjem koje je dopiralo kroz kuhinjski prozor koji nikada nije vredelo zastirati zavesom i osluškivali zapljuskivanje talasa što je dopiralo iz podnožja brda. Za nekih ste noći, kad je vetar bio povoljan, talase mogli čuti u čitavom gradu.

„Treba mi tvoja pomoć, Dok.“

„Znaš da sad imam kancelariju? Pravi stalni posao i sve po redu?“

„Potražila sam u imeniku i umalo sam otišla tamo. No onda pomislih: za sve će biti bolje ako ovo bude ličilo na tajni sastanak.“

U redu, ničeg romantičnog večeras. Bedak. Ali još bi to mogla biti tezgja za pare. „Neko te ne ispušta iz vida?“

„Upravo sam čitav sat kružila po okolnim ulicama trudeći se da izgleda kako valja.“

„Šta kažeš na jedno pivo?“ Otišao je do frižidera, izvadio dve limenke iz pakovanja koje je držao unutra i pružio jednu Šasti.

¹ Naziv rok benda iz Berklija, najpoznatijeg po svojim muzičkim protestima protiv rata u Vijetnamu. (Prim. prev.)

„Postoji taj jedan tip“, počela je.

Naravno da postoji, no zašto se uzbuđivati? Da mu je po pet cenata za svaki put kad je čuo klijenta da ovako započinje priču, sada bi mogao biti na Havajima, napušten i noću i danju, i uživati u talasima Vaimeje ili, još bolje, unajmljivati nekoga da uživa za njega... „Gospodin ispravnih ubeđenja“, široko se osmehnuo.

„U redu, Dok. Oženjen je.“

„Nekakva... lovarna situacija.“

Zabacila je kosu koje nije bilo i izvila obrve kao da kaže *pa šta*.

Božje, što se njega tiče. „A žena – zna za tebe?“

Šasta klimnu glavom. „Ali i ona se viđa s nekim. Samo što to nije ono uobičajeno – zajedno su u nekakvoj pokvarenoj maloj šemi.“

„Da pobegnem s mužićevim novcem, aha, čini mi se da sam čuo kako se jednom ili dvaput takvo što dogodilo u Los Angelesu. I... Šta ti tačno želiš da ja uradim?“ Pronašao je papirnu kesu u kojoj je doneo večeru i stao da se pretvara kako marljivo škraba zabeleške po njoj, jer mu se od te uniforme devojkice na svom mestu i šminke koja je trebalo da izgleda kao da je uopšte nema ili šta već opet dizao onako kako je to Šasta, po starom dobrom običaju, uvek umela da izazove, kad-tad. Hoće li se to ikada završiti, zapitao se. Naravno da hoće. Završilo se.

Otišli su u dnevnu sobu i Dok je legao na kauč; Šasta je ostala na nogama i počela da tumara po sobi.

„Žele da i ja učestvujem u tome“, rekla je. „Misle da sam ja ta koja može dopreti do njega onda kad je ranjiv, ili barem onoliko ranjiv koliko on može biti.“

„Gologuz i utonuo u san.“

„Znala sam da ćeš razumeti.“

„I dalje pokušavaš da proceniš da li je to ispravno ili ne, Šasta?“

„Još gore.“ Proburazila ga je onim pogledom kojeg se vrlo dobro sećao. Kad se sećao. „Koliko mu odanosti dugujem.“

„Nadam se da ne pitaš mene. Osim uobičajene šeme koju ljudi duguju svakome s kim se redovno ševe...”

„Hvala, Draga Saveta je rekla otprilike isto to.”

„Božje. Ostavimo, dakle, emocije po strani i pogledajmo novac. Koliko rente ubire?”

„Sve.” Samo začas, uhvatio je onaj stari prefrigani izazivački osmeh.

„Prilično je potkovan?”

„Za nekoga iz Henkok parka².”

Dok poče da zvižduće melodiju iz *Ne možeš mi kupiti ljubav*, ne obazirući se na izraz njenog lica. „Vraćaš mu dug za sve pare, razume se.”

„Kretenu, da sam znala da si i dalje toliko ogorčen...”

„Ja? Samo pokušavam da se ponašam profesionalno, ništa više. Koliki su ti deo ponudili ženica i njen momak?”

Šasta je navela sumu. Dok je prestizao nasvirane „rols-rojsove” pune nezadovoljnih dilerâ heroína na auto-putu za Pasadenu, vozeći stotku po magli i pokušavajući da prati sve te nezgodno osmišljene krivine, zalazio u stražnje uličice istočno od L. A. Rivera bez ičega čime bi se zaštitio do pozajmljenog češlja za afro-frizuru skrivenog u širokim pantalonama, ulazio u Palatu pravde i izlazio iz nje posedujući čitavo bogatstvo u vijetnamskoj travi, i ovih dana je gotovo uspeo da ubedi samog sebe u to da je s čitavom tom erom nesmotrenosti završeno, ali sad je ponovo počinjao da se oseća izrazito uznemireno. „Ovde...” , sad samo oprezno, „ovde nije reč, dakle, samo o nekoliko polaroid snimaka koji podležu cenzuri. O narkoticima podmetnutim u pretinac u kolima, ni o čemu takvom...”

U ono vreme joj se na licu nedeljama moglo videti tek durenje, ništa složenije od toga. Sada je pred njega iznosila nekakvu opasnu kombinaciju facijalnih elemenata koju uopšte nije umeo da proči-

2 Henkok park (*Hancock Park*) – jedna od poželjnih lokacija u Los Anđelesu, južno od Holivuda. (Prim. prev.)

ta. Možda je to pokupila u školi glume. „Nije to o čemu razmišljaš, Dok.“

„Ne brini, razmišljanje dolazi kasnije. Šta još?“

„Nisam sigurna, ali zvuči kao da žele da ga zatvore u neakvu ludaru.“

„Misliš – legalno? Ili je to neakva otmica?“

„Meni to niko ne govori, Dok, ja sam samo mamac.“ Sad kad razmišlja o tome, nikada nije bilo ni toliko tuge u njenom glasu. „Čula sam da se viđaš s nekom iz centra?“

Da se viđa. Pa sad. „Oh, misliš na Peni? Fina devojkica iz doline, koja u osnovi traga za tajanstvenim hipi ljubavnim uzbuđenjima...“

„A koja je takođe i neakav okružni javni tužilac – pripravnik kod Evela Jangera³?“

Dok malo razmisli. „Misliš da neko odatle može ovo sprečiti pre nego što se dogodi?“

„Nema mnogo mesta na koja mogu otići sa ovim, Dok.“

„U redu, razgovaraću s Peni, videću šta možemo da sredimo. Taj tvoj zaljubljeni par – oni imaju imena, adrese?“

Kad je čuo ime njenog starijeg gospodina, rekao je: „To je isti onaj Miki Vulfman o kojem novine stalno pišu? Ona zverka koja se bavi nekretninama?“

„Nikome ne smeš da pričaš o ovome, Dok.“

„Gluv i nem, to ide uz posao. Želiš li da поделиš sa mnom neke telefonske brojeve?“

Slegnula je ramenima, namrštila se, dala mu jedan broj. „Potrudi se da se nikad ne poslužiš njime.“

„Božje; a kako da dođem do tebe?“

„Ne možeš. Iselila sam se iz starog stana, boravam gde još mogu, ne pitaj.“

³ Evel Janger (*Evelle Younger*) – američki političar, okružni javni tužilac Okruga Los Anđelesa od 1964. do 1971, a potom i državni tužilac Kalifornije (1971–1979). (Prim. prev.)

Umalo je rekao „Ovde ima mesta“, čega zapravo nije bilo, no video je kako pogledom prelazi po svemu što se nije promenilo, po autentičnoj tabli za pikado iz engleskog paba postavljenoj na točak zaprežnih kola i po kuplerajskoj visećoj svetiljki s purpurnom psihodeličnom sijalicom vibrantnog grejnog vlakna, po zbirci maketa trkačkih automobila napravljenih isključivo od limenki piva „kurs“, po lopti za odbojku na pesku koju je Vilt Čejmberlen⁴ potpisao fluorescentnim markerom, po kadifenoj slici i tako dalje, sa izrazom, morali biste reći, gađenja.

Otrpao ju je niz breg, do mesta na kojem beše parkirala auto. Večeri radnih dana ovde se nisu naročito razlikovale od večeri tokom vikenda, te je taj deo grada već vrveo od ljudi u potrazi za zabavom; pijanci i surferi su vrištali u uličicama, narkosi su odlazili po hranu, momci iz doline su svratili da provedu noć s razuzdanim stjuardesima, dame iz ravnice sa suviše prizemnim stalnim poslom došle su u nadi da će momci od njih pomisliti da su stjuardese. Gore na brdu, nevidljiv, saobraćaj na bulevaru koji je išao do auto-puta i natrag odašiljao je melodiju koja je odjekivala sve do mora, gde bi posade naftnih tankera u prolazu mogle pomisliti da se to zapravo svet divljine bavi svojim noćnim aktivnostima na nekoj egzotičnoj obali.

Zastali su u poslednjem džepu tmine pre bleštavila Bičfront drajva, u bezvremenom pešačkom činu ovih krajeva koji je obično najavljiavao poljubac ili barem hvatanje za dupe. Ali ona reče: „Nemoj ići dalje, možda nas već sad neko posmatra.“

„Pozovi me, ili tako nešto.“

„Ti me nikada nisi izneverio, Dok.“

„Ne brini. Ja ću...“

„Ne, mislim zaista nikad.“

„Oh... naravno da jesam.“

„Uvek si bio od reči.“

⁴ Vilt Čejmberlen (*Wilt Chamberlain*) – jedan od najpoznatijih centara NBA lige. (Prim. prev.)

Na plaži je već satima bio mrak, nije mnogo pušio i nije to bilo zbog farova – no pre nego što se okrenula, mogao se zakleti da je video kako joj svetlost pada na lice, ona narandžasta svetlost tik nakon sutona koja pada na lice okrenuto ka zapadu, dok motri okean u potrazi za nekim ko će stići na poslednjem talasu tog dana, na obalu i na sigurno.

Barem su joj kola bila ona stara, kabriolet „kadilak“ koji je imala oduvek, „eldorado bijaric“ iz pedeset devete, kupljen polovan na nekom od placeva tamo na Zapadnoj aveniji, gde prodavci stoje blizu kola što prolaze kako bi zabašurili miris onoga što puše. Nakon što se odvezla, Dok je seo na klupu dole na Esplanadi, gde se dugi niz osvetljenih prozora uzdizao iza njega, i posmatrao blistave vrhove talasa i svetla zakasnelih povratnika s posla kako se u cikcak liniji uspinju uz udaljenu padinu Palos Verdesa. U mislima je prošao kroz pitanja koja joj nije postavio, na primer koliko je navikla da se oslanja na Vulfmanov zagarantovani stepen lakoće i moći, i koliko je spremna da se vrati životu u bikiniju i majici kratkih rukava, i koliko bez žaljenja? I pitanje koje je ponajmanje mogao da postavi: koliko joj je zapravo stalo do starog Mikija? Dok je znao najverovatniji odgovor – „Volim ga“, šta drugo? Uz neizgovorenu napomenu da se ta reč ovih dana upotrebljavala daleko češće nego što je potrebno. Svako ko je makar malo držao za sebe da je moderan „voleo“ je svakoga, da ne pominjemo ostale korisne primene tog izraza, kao što je nagovaranje ljudi na seksualne aktivnosti u koje, da imaju izbora, možda baš i ne bi voleli da se upuštaju.

Kad se vratio u svoj stan, Dok je neko vreme stajao zagledan u kadifenu sliku jedne od meksičkih porodica koje su postavljale svoje vikend-tezge duž bulevarâ kroz zelenu ravnicu u kojoj su ljudi i dalje jahali konje, između Gordite i auto-puta. Iz kombija bi u mirna rana jutra pristizala *Raspeća* i *Tajne večere* širine kauča, odmetnuti bajkeri na precizno prikazanim „harlijima“, opasni superheroji sa opremom

specijalnih jedinica i puškama M16, i tako dalje. Ova Dokova slika je prikazivala plažu Južne Kalifornije koja nikad nije postojala – palme, lepotice u bikinijima, surferske daske, čitavu tu priču. Mislio je o njoj kao o prozoru kroz koji bi mogao da gleda kad ne bude mogao da podnese gledanje kroz uobičajeni prozor od stakla u drugoj sobi. Ponekad bi, u polutami, prizor blesnuo, obično kad bi pušio travu, kao da je kontrast boja u vaseljeni bio taman dovoljno poremećen da svemu da nekakav unutrašnji sjaj, svetlucav obrub, kao i obećanje da će noć nekako postati veličanstvena.

Izuzev večeras, kada je sve bilo samo rad. Uzeo je telefon i pokušao da dobije Peni, ali bila je negde napolju i verovatno se razbijala od vatusi-plesa⁵ uz nekog kratko ošišanog advokata s karijerom koja obećava. U redu što se Doka tiče. Zatim je pozvao svoju tetku Rit, koja je živela nešto dalje niz bulevar, s druge strane dina, u delu grada koji je bio više predgrađe, s kućama, dvorištima i drvećem, što mu je pribavilo dično ime Oblast drveća⁶. Nekoliko godina ranije, nakon što se razvela od posrnutog pripadnika Luteranskog sinoda Misurija koji je prodavao „tanderberde“ i gajio fatalnu sklonost ka nesmirenim domaćicama koje čovek upozna u barovima u kuglanama, Rit se s decom doselila ovamo iz doline San Hoakin i počela da se bavi prodajom nekretnina; nedugo potom je osnovala sopstvenu agenciju, kojom je sada upravljala iz bungalova što se nalazio na istom ogromnom placu na kom je bila i njena kuća. Kad god bi Dok poželeo da sazna nešto u vezi sa svetom nekretnina, obraćao bi se tetki Rit, čije je poznavanje iskorišćenosti zemljišta, plac po plac, od pustinje do mora, kao što su to voleli da kažu u vestima, bilo neverovatno. „Jednog će dana“, pro-
ricala je, „za ovo postojati kompjuteri, i sve što ćeš morati da uradiš biće da ukucaš ono što tražiš ili, još bolje, da prosto izgovoriš to u

5 Vatusi (*Watusi*) – ples za jednu osobu popularan šezdesetih godina dvadesetog veka, čiji naziv potiče od varijante naziva plemena Batutsi iz Ruande. (Prim. prev.)

6 Oblast drveća (*Tree Section*) – deo Menhetn Biča zapadno od Bulevara Sepulveda, koji čine uglavnom porodične kuće i u kojem ulice nose nazive drveća. (Prim. prev.)

kompjuter – znaš, poput onog HAL-a iz *Odiseje u svemiru 2001?* – i odgovoriće ti s više informacija nego što ćeš ikada poželeti da znaš, za svaki plac na području Los Anđelesa, unatrag sve do španskih dozvola za korišćenje zemlje – dozvole za vodu, nameti, podaci o hipotekama, šta god želiš, veruj mi, to se sprema.“ A do tada, u stvarnom svetu bez naučne fantastike, bio je tu osećaj za zemlju tetke Rit koji se graničio s natprirodnim moćima, priče koje su se retko pojavljivale u tapijama ili ugovorima, posebno onim bračnim, čitave generacije porodičnih zaštevica, krupnijih i sitnijih, kako voda teče, ili kako je barem tekla.

Podigla je slušalicu na šesto zvono. Televizor je treštao u pozadini.

„Govori brzo, Dok, večeras imam sastanak i još četvrt tone šminke da naneseš na sebe.“

„Šta mi možeš reći o Mikiju Vulfmanu?“

Ako je odvojila makar sekund da udahne, Dok to nije primetio. „Hohdojč mafija s Vestsajda, najveći od velikih, građevinarstvo, štednja i pozajmice, neoporezovane milijarde skrivene negde ispod Alpa, zapravo Jevrejin ali želi da bude nacista, do besa koji se često graniči sa upotrebom nasilja dovode ga oni koji zaborave da njegovo prezime napišu s dva *n*. Šta će ti on?“

Dok joj ukratko ispriča o Šastinoj poseti i njenoj priči o zaveri protiv Vulfmanovog imetka.

„Sam bog zna“, primetila je Rit, „da malo nas u poslu s nekretninama ne poznaje moralnu ambivalentnost. No kad je reč o nekima od tih preduzetnika, naspram njih i Godzila deluje kao nevinašce, pa možda ne bi voleo da se petljaš u to, Lari. Ko te plaća?“

„Pa...“

„Sve po učinku, je li? Čudna mi čuda. Čuj, ako Šasta ne može da ti plati, možda to znači da ju je Miki otkacio, a ona za to krivi ženu i hoće da se osveti.“

„Moguće. Ali kad bih, recimo, samo želeo da se nađem i pročavr-ljam s tim momkom, Vulfmanom?“

Da li je to bio uzdah očajanja? „Ne bih ti preporučila tvoj uobičajeni pristup. Ide okolo u pratnji desetak bajkera, uglavnom arijevske braće⁷, koji su tu da motre na njega, sve sudski potvrđeni lupeži. Ovog puta barem pokušaj da zakažeš sastanak.“

„Čekaj malo, često sam bežao s časova društvenih nauka, ali... Jevreji i arijevska braća... Nije li tu posredi nekakva... zaboravio sam... mržnja?“

„Stvar s Mikijem je u tome što je nepredvidljiv. I to sve više u poslednje vreme. Neki bi rekli – ekscentričan. Ja bih rekla – naduvan toliko da mu se raspada jebeni mozak, ništa lično.“

„A taj odred gorila – oni su mu odani čak i ako su svojevremeno položili zakletvu koja, tu i tamo, sadrži pokoju antisemitsku rečenicu?“

„Priđi tom čoveku kolima na deset blokova i leći će ti pred kola. Nastavi da mu se približavaš i zakotrljaće ručnu bombu ka tebi. Ako želiš da razgovaraš s Mikijem, nemoj biti spontan, nemoj čak biti ni simpatičan. Idi uobičajenim kanalima.“

„Da, ali ne želim ni da Šastu dovedem u nevolju. Šta misliš, gde bih mogao da naletim na njega, onako slučajno?“

„Obećala sam svojoj mlađoj sestri da njeno dete nikada neću dovesti u opasnost.“

„Dobro stojim sa arijevskom braćom, tetka Rit, znam tajno rukovanje i sve.“

„U redu, tvoja je glava u igri, mali, ja ovde moram da se nosim s krupnim pitanjima tečnog ajlajnera, no čula sam da Miki provodi mnogo vremena na mestu svog najnovijeg napada na prirodno okruženje – u nekakvoj kartonskoj grozoti po imenu Čenel vju estejts?“

„Oh, da, tamo. Bigfut Bjornsen radi reklame za njih. Prekidaju čudne filmove za koje nikad nisi čula.“

⁷ Arijevska braća (*Aryan Brotherhood*) – nekad mala zatvorska belачka banda koju su šezdesetih godina dvadesetog veka osnovali irski bajkeri u zatvoru San Kventin, a u novije vreme izrazito moćna organizacija za koju se veruje da ima oko petnaest hiljada članova. (Prim. prev.)

„E pa, možda je tvoj stari drugar policajac taj koji bi trebalo da se postara za to. Jesi li stupio u kontakt s Policijom Los Anđelesa?“

„Palo mi je na pamet da se obratim Bigfutu“, reče Dok, „no baš kad sam posezao za telefonom, pomislio sam kako će, takav kakav je, verovatno pokušati *mene* da ukeba zbog svega ovoga.“

„Možda ti je bolje s nacistima; ne zavidim ti na izboru. Pazi se, Lari. Javi mi se tu i tamo kako bih mogla da uverim Elminu da si i dalje u životu.“

Jebeni Bigfut. E pa, šta čovek da kaže. Vođen nekim paranormalnim nagonom, Dok ispruži ruku ka televizoru, uključi ga i prebaci na jedan od nezavisnih kanala posvećenih prastarim televizijskim filmovima i neprodatim pilot-epizodama i, razume se, eto tog starog ludog hipimrsc glavom i bradom, gde tezgari nakon napornog dana kršenja ljudskih prava i reklamira Čenel vju estejts. „Koncept Majkla Vulfmana“, pisalo je ispod logoa.

Poput mnogih losanđeleskih policajaca, Bigfut, koji je nadimak dobio po svojoj odabranoj metodi otvaranja vrata, čeznuo je za šou-biznisom i zapravo se već beše pojavio u toliko karakternih uloga, od komičnih Meksikanaca u *Letećoj opatici*⁸ do pomoćnika-psihopata u *Putovanju na dno mora*⁹, da je mogao da plaća doprinose Sindikatu televizijskih glumaca i prima čekove za ponovno prikazivanje starih snimaka. Možda su producenti tih reklama za Čenel vju estejts bili toliko očajni da su računali na to da će ga publika prepoznati – možda je, kao što je Dok podozrevao, Bigfut bio upleten u nekakav dogovor koji se krio iza tih nekretnina. Bilo kako bilo, lično dostojanstvo se tu nije naročito računalo. Bigfut se pred kamerom pojavio odeven u odeždu koje bi se posramio i najbezazleniji hipik u Kaliforniji; večeras je to bio kadifeni ogrtač kašmirskog desena, dugačak do gležnjeva, u

8 *Leteća opatica* (*The Flying Nun*) – američka sitkom serija koja se snimala i prikazivala od 1967. do 1970. godine. (Prim. prev.)

9 *Putovanje na dno mora* (*Voyage to the Bottom of the Sea*) – američka serija koja se prikazivala od 1964. do 1968. godine. (Prim. prev.)

toliko drečavih „psihodeličnih“ boja da Dokov televizor, jeftina sprava kupljena nekoliko godina ranije na Zodijevom parkingu, za vreme rasprodaje pod sloganom „Ludilo na mesečini“, nije mogao držati korak s njima. Bigfut je svoj izgled dopunio perlicama, naočarima sa znakom mira na staklima i ogromnom afro-perikom s jarkocrvenim, zelenožutim i indigo-plavim prugama. Bigfut je često podsećao gledaoce na legendarnu pojavu prodavca polovnih automobila Kala Vordingtona – s tom razlikom što je Kal bio poznat po tome što je u svoje reklame ubacivao žive životinje, dok se u Bigfutovim scenarijima pojavljivao neumorni teroristički odred sitne dece koja su se pentrala svuda po nameštaju improvizovanog doma, neposlušno – u vidu bombe – uletala u bazen u dvorištu, urlala, vikala i pretvarala se da će ustreliti Bigfuta, vrišteći „Napred frikovi!“ i „Ubij Svinju!“. Gledaoci su bili u transu. „Ta dečica“, zavapili bi, „stvarno su nešto, ha!“ Nijedan predebeli leopard nikada nije išao na živce Kalu Vordingtonu koliko ta deca Bigfutu, ali on je bio profesionalac, zar ne, i svega mu, ima stoički to da podnese, pažljivo proučavajući stare filmove V. K. Fildsa¹⁰ i Beti Dejvis kad god ih budu davali na televiziji da bi video koje sve savete može da pokupi da bi delio kadar s decom čija je dopadljivost, za njega, bila tek sporna. „Bićemo mi drugari“, promuklo bi izgovorio tobože sebi u bradu, pretvarajući se da opsesivno uvlači dim cigarete, „bićemo mi *drugari*.“

Začulo se neočekivano udaranje po ulaznim vratima i Doku začas sinu da to mora biti Bigfut lično, koji se sprema da ponovo šutiranjem otvori vrata, kao u stara vremena. Ipak, bio je to Denis iz podnožja brda, čije su ime svi izgovarali tako da se rimuje s „penis“, i delovao je još smušenije nego inače.

„Čuj, Dok, nalazim ti se ja na Dunkrestu, znaš onaj dragstor tamo, i kao spazim ti ja njihov natpis – 'droga', 'radnja', kontaš? Prošao sam

10 V. K. Filds (*W. C. Fields*) – američki glumac, komičar i pisac, poznat po svojim ulogama mizantropa koji, uprkos netrpeljivosti prema deci, ženama i životinjama, ostaju upamćeni kao simpatični likovi. (Prim. prev.)

pored njega hiljadu puta, i nikad ga nisam *zaista video* – droga, radnja! Čoveče, neviđeno, i tako ja uđem, i Nasmešeni Stiv je za tezgom, i ja kažem, kao: 'Da, zdravo, hteo bih neku drogu, molim vas?' – oh, drži, završi ovo ako hoćeš.“

„Hvala, od toga ću samo opeći usnu.“

Denis je sad već odlutao u kuhinju i počeo da pretražuje po frižideru.

„Jesi li gladan, Denise?“

„Baš. Hej, kao što Godzila uvek kaže Motri – zašto ne odemo nekud da jedemo?“

Otišli su peške do Dunkresta i skrenuli levo, u neotmeni deo grada. U „Pajplajn pici“ je vrvelo, a dim je bio toliko gust da se s jednog kraja šanka nije mogao videti drugi. Na džuboksu, koji se čuo sve do El Porta i dalje, svirala je *Sugar, sugar* od *Arčiza*. Denis se probio do kuhinje u stražnjem delu da bi se pobrinuo za picu, a Dok je posmatrao Ensenadu Slima na jednoj od Gotlibovih mašina¹¹ u uglu. Slim je posedovao i vodio prodavnicu svega što je potrebno narkomanima, tik uz ulicu, po imenu „Vrištavi ultraljubičasti mozak“, i bio je neka vrsta seoskog mudraca u ovim krajevima. Nakon što je osvojio tucе besplatnih igara, napravio je pauzu, ugledao Doka i klimnuo mu glavom.

„Da ti kupim pivo, Slime?“ „Beše li to Šastin auto dole na Drajvu? Onaj veliki stari kabriolet?“

„Svratila je na nekoliko minuta“, reče Dok. „Nekako je bilo čudno videti je opet. Uvek sam mislio, kad je opet budem video, biće to na te-veu, ne uživo.“

„Stvarno. Ponekad mislim da sam je ugledao negde uz rub ekrana, no uvek je to neko ko samo liči na nju. I nikad toliko prijatan za oko, razume se.“

Žalosno ali istinito, kao što Dion uvek veli. U srednjoj školi „Plaja vista“, Šasta je četiri godine zaredom u godišnjaku bila lepotica raz-

¹¹ Gotlib (*Gottlieb*) – proizvođač flipera, a kasnije i ostalih aparata za zabavu s raznim igrama. (Prim. prev.)

reda, u školskim predstavama je uvek igrala mladu naivku, maštala je – kao i svi ostali – o tome kako će dospeti na film, pa se, čim je uzmogla, zaputila uz auto-put u potrazi za nekim jeftinim smeštajem u Holivudu. Osim što je bio praktično jedini narkos kojeg je poznavala a koji nije bio na heroinu, što im je oboma ostavljalo mnogo vremena, Dok nikad nije shvatio šta je to još mogla videti u njemu. Doduše, nije da su baš dugo bili zajedno. Ubrzo je počela da dobija pozive za audicije i poslove u pozorištu, na sceni i van nje, a Dok je imao sopstvenu praksu privatnog istražitelja, te je svako od njih, postepeno nalazeći zasebnu karmičku putanju u ovom megalopolisu, posmatrao kako se ono drugo udaljava ka drugačijoj sudbini.

Denis se vratio noseći picu. „Zaboravio sam s čim sam tražio.“ To se u „Pajplajn pici“ dešavalo svakog utorka, ili svake Večeri jeftine pice, kad je pica bilo koje veličine, s bilo čim, koštala ravno jedan dolar i trideset pet cenata. Denis je sedeo i predano zurio u picu koju je doneo, kao da pica nešto smeri.

„To je komad papaje“, pogađao je Slim, „a to... je li to svinjska kožurica?“

„Jogurt od bojsenberija¹² na pici, Denise? Iskreno, bljak.“ Bila je to Sortilež, koja je radila u Dokovoj kancelariji pre nego što se njen dečko Spajk vratio iz Vijetnama i pre nego što je odlučila da je ljubav važnija od stalnog posla – tako se barem Dok sećao njenog objašnjenja. Bilo kako bilo, njen se dar skrivao na drugom mestu. Bila je u kontaktu s nevidljivim silama i mogla je prepoznati i rešiti svakakve nevolje, emotivne i fizičke, što je uglavnom radila besplatno, no ponekad bi umesto novca prihvatila travu ili esid. Koliko je Dok znao, nikada još nije pogrešila. U tom trenutku je proučavala njegovu kosu, te njega, kao i obično, uhvati napad odbrambene panike. Naposletku, žustro klimajući glavom, ona reče: „Bolje bi ti bilo da preduzmeš nešto povodom toga.“

¹² Bojsenberi (ponegde i Bojzenova jagoda) – hibridna vrsta nastala ukrštanjem evropske maline, kupine i Loganove maline (poznate još i kao loganberi). (Prim. prev.)

„Opet?“

„Ne mogu ti to dovoljno naglasiti – promeniš li kosu, promenićeš i život.“

„Šta preporučuješ?“

„To je na tebi. Sledi svoju intuiciju. Denise, da li bi imao nešto protiv da uzmem ovo parče tofua?“

„To je slez“, reče Denis.

Vrativši se u stan, Dok srola jednu, pusti film, pronade staru majicu kratkih rukava i stade da je cepa na kratke trake nešto šire od centimetra sve dok nije napravio gomilu od možda stotinak traka, a zatim ode da se tušira; dok mu je kosa još bila vlažna, uzimao je tanke pramenove i obmotavao svaki od njih oko trake načinjene od majice, učvršćujući ga čvorom; udesio je čitavu kosu u tom stilu južnih plantaža, a zatim je, nakon što ju je možda pola sata sušio fenom, možda i zaspavši za to vreme, stao da odvezuje čvorove i da češlja kosu prebačenu preko glave u ono što mu je delovalo kao prilično pristojna belachka afro-frizura prečnika otprilike četrdeset pet centimetara. Nakon što je pažljivo ubacio glavu u karton iz prodavnice pića kako bi očuvao oblik frizure, Dok je legao na kauč i ovog puta zaista zaspao; pred zoru je sanjao Šastu. Nije da su se baš ševili, ali bilo je nešto slično. Oboje su doleteli iz svojih drugih života, onako kako se već leti u snovima koje usniš u rano jutro, da bi se susreli u čudnom motelu koji je, izgleda, bio i frizerski salon. Neprekidno je ponavljala da „voli“ nekog tipa čije ime nijednom nije pomenula, premda je Dok, kad se naposletku probudio, pomislio da je sigurno govorila o Mikiju Vulfmanu.

Nije bilo svrhe da spava i dalje. Uspentrao se uz brdo do „Vejvosa“ i doručkovao sa okorelim surferima koji su uvek bili tamo. Prišao mu je Zli Flejko. „Hej čoveče, onaj policajac se opet raspitivao za tebe. Šta ti je to na glavi?“

„Policajac? Kad je to bilo?“

„Sinoć. Išao je do tvog stana, ali ti nisi bio tamo. Detektiv za ubistva iz centra, u onom baš izlupanom 'el kaminu', onaj s motorom 396?“

„To je Bigfut Bjornsen. Zašto mi nije jednostavno razvalio vrata nogom, kao i obično?“

„Možda je i mislio da to uradi, ali rekao je nešto u stilu 'Sutra je novi dan'... To mu dođe danas, zar ne?“

„Ne, ako se ja tu išta pitam.“

Dokova kancelarija se nalazila u blizini aerodroma, tik iza skretanja iz Istočne imperijalne. Delio je prostor s doktorom Badijem Tjubsajdom, čije se lečenje uglavnom svodilo na injekcije „vitamina B12“, što je bio eufemizam za njegovu mešavinu amfetamina. Iako je bilo rano jutro, Dok je ipak morao da se probija pored kolone mušterija s nedostatkom „vitamina B12“, koja se već protezala sve do parkinga, sastavljena od domaćica iz gradića na plaži, melanholičnih u izvesnoj meri, glumaca pozvanih na audiciju, veoma pocrnelih starkelja pred kojima je bio dan ispunjen izležavanjem na suncu, stjuardesa tek prispelih s nekog napornog noćnog leta, pa čak i od nekoliko istinskih slučajeva perniciozne anemije ili vegetarijanske trudnoće; svi su se oni, tek napola probuđeni, polako pomerali, palili cigaretu za cigaretom, pričali sami sa sobom, zamicali jedan po jedan u predvorje male zgrade od cementnih blokova, prolazeći kroz rampu na ulazu, pored koje je, držeći fasciklu i beležeći ih, stajala Petunija Livej, zanosna lepotica sa uštirkanom kapicom i medicinskom mikro-uniformom koja nije bila toliko prava uniforma medicinske sestre koliko lascivan komentar na nju, kakvih je doktor Tjubsajd, kako je tvrdio, kupio čitav tovar po ceni skoro kao na veliko od Frederika iz Holivuda, u čitavoj paleti modernih pastelnih boja; današnja je bila morsko-plava.

„Jutro, Dok.“ Petunija je uspela to da izgovori sa šuškanjem salonske pevačice, što je bio glasovni ekvivalent treptanja tim gustim trepavicama. „Sviđa mi se tvoja afro-frizura.“

„Pozdrav, Petunija. Još si udata za onog, kako se beše zove?“

„Oh, Dok...“

Kad su prvi put potpisali ugovor o najmu, dvojica zakupaca su, poput cimera u krevetu na sprat u letnjem kampu, bacili novčić da bi odredili ko će dobiti prostor na spratu, i Dok je izgubio ili, kako je on voleo da misli, dobio. Natpis na njegovim vratima glasio je LSD ISTRAŽNO ODELJENJE. LSD, objasnio bi kad bi ljudi pitali, što nije bilo često, značilo je „Lociranje, Nadzor, Detekcija“¹³. Ispod natpisa je bila prikazana ogromna očna jabučica prošarana krvlju, obojena u zeleno i purpurnocrveno, osnovne boje psihodeličnog spektra, a detaljno iscrtavanje doslovno nekoliko hiljada ispucalih kapilara beše povereno komuni fanatika na spidu koji su još odavno migrirali u Sonomu. Dešavalo se da potencijalni klijenti satima zure u taj okularni lavirint, često zaboravljajući zašto su uopšte došli.

Zapravo, jedan posetilac je već bio tu i čekao Doka. Ono što ga je činilo neobičnim bilo je to što je bio crnac. Razume se, crnce su tu i tamo viđali zapadno od Lučkog auto-puta, no videti jednog od njih ovako daleko od uobičajenog kruga kretanja, maltene uz sam okean, bilo je prilično neuobičajeno. Poslednji put kad je neko video crnca motoraša u Gorditi, na primer, nervozni pozivi su se čuli na svim policijskim frekvencijama, okupila se mala jedinica policijskih vozila i barikade su postavljene čitavom dužinom Auto-puta Pacifičke obale. Stari refleks u Gorditi, koji je poticao iz doba neposredno nakon Drugog svetskog rata, kad je jedna crnačka porodica pokušala da se doseli u grad i kad su stanovnici, uz koristan savet Kju-kluks-klana, do temelja spalili kuću, a zatim, kao da je na snagu stupila nekakva drevna kletva, odbili da dozvole da se druga kuća ikada podigne na

13 Na engleskom *Location, Surveillance, Detection*. (Prim. prev.)

tom mestu. Plac je stajao prazan sve dok ga grad naposletku nije zaplenio i pretvorio u park, u kojem su se uskoro mladi Gordita Biča, po zakonima kosmičkog prilagođavanja, noću okupljali da piju, da se drogiraju i da se ševe, bacajući roditelje u očaj, premda ne i vrednost placa u besćenje.

„Kaži“, pozdravio je Dok svog posetioca, „u čemu je stvar, brate.“

„Pustite sad to sranje“, odgovorio je crnac, predstavivši se kao Tarik Halil i neko vreme zureći – uvredljivo, moglo bi se reći u drugim okolnostima – u Dokovu afro-frizuru.

„Dobro. Uđite.“

U Dokovoj kancelariji su se, jedna naspram druge, nalazile dve klupe visokog naslona, presvučene postavljenom plastikom purpurnocrvene boje, a između njih je stajao plastični stočić prijatne trop-skoz zelene boje. Bio je to zapravo ugradni restoranski separe koji je Dok pokupio kad su renovirali kafe u Hotornu. Mahnuo je rukom Tariku da sedne na jednu stolicu, a sam je seo prekoputa njega. Bilo je udobno i prijatno. Na stočiću između njih nalazio se džumbus koji su činili telefonski imenici, olovke, arhivske kartice veličine sedam s dvanaest centimetara, u kutiji i van nje, auto-karte, pepeo cigareta, tranzistor, štipaljke za džoint, šoljice za kafu i pisaća mašina „oliveti letera 22“, u koju Dok, mrmljajući „Samo da počnem s beleškama“, ubaci list papira koji je izgledao kao da je mnogo puta upotrebljen za nekakvo čudno, kompulzivno vežbanje origamija.

Tarik ga je nepoverljivo posmatrao. „Sekretarica danas ima slobodan dan?“

„Tako nešto. Ali ja ću pisati beleške i sve će to kasnije biti prekućano.“

„U redu, dakle, postoji taj jedan tip s kojim sam bio u buvari. Belac. Pripadnik Arijevske braće, zapravo. Malo smo poslovali, sada smo obojica izašli, i dalje mi duguje. Hoću da kažem, mnogo je to para. Ne mogu vam reći pojedinosti, zakleo sam se da neću reći.“

„Kako bi bilo da mi kažete samo njegovo ime?“

„Glen Čarlok.“

Ponekad sav zadrhtiš od načina na koji neko izgovori nečije ime. Tarik je pričao kao čovek kojem je slomljeno srce. „Znate li gde sad živi?“

„Znam samo za koga radi. On je telohranitelj građevinskom preduzetniku koji se preziva Vulfman.“

Doku se za trenutak zavrte u glavi, bez sumnje od droge. Došao je k sebi u napadu paranoje, no nedovoljno očiglednom, nadao se, da bi ga Tarik primetio. Pretvarao se da proučava karticu koju je pravio. „Ako smem da pitam, gospodine Halile, kako ste čuli za ovu agenciju?“

„Od Sledža Potita.“

„Opa. Ime iz prošlosti.“

„Kaže da ste ga izbacili iz neke situacije još šezdeset sedme.“

„Tad su prvi put pucali u mene. Vi se znate otkako ste bili unutra?“

„Obojicu su nas učili da kuvamo. Sledž još ima oko godinu dana tamo.“

„Sećam ga se iz vremena kad ni vodu nije umeo da prokuva.“

„Trebalo bi sad da ga vidite, ume da prokuva vodu iz slavine, vodu 'erouhed springs'¹⁴, soda-vodu, 'perije', koju god želite. Sad je pravi prokuvavač.“

„Dakle, ako vam ne smeta očigledno pitanje – znate gde Glen Čarlok radi, pa zašto jednostavno ne odete tamo i ne potražite ga sami? Zašto unajmljujete posrednika?“

„Zato što je taj Vulfman danonoćno okružen neakvom vojskom arijevske braće, a ako izuzmemo Glena, nikad baš nisam bio u srdačnim odnosima s tim nacističkim kučkinim sinovima.“

„Oh... dakle, pošaljite nekog belca da *njemu* razbije glavu.“

¹⁴ Erouhed springs (*Arrowhead Springs*) – marka mineralne vode. (Prim. prev.)

„Recimo. Više bih voleo nekog malo uverljivijeg.“

„Ono što mi nedostaje u pogledu stasa“, objasni Dok po milioniti put u svojoj karijeri, „nadoknađujem putem stava.“

„U redu... moguće je to... Viđam to po dvorištu tu i tamo.“

„Kad ste bili unutra – jeste li bili u nekoj bandi?“

„Porodica Crna gerila.“

„Organizacija Džordža Džeksona. I kažete da ste poslovali s kim, sa arijevskom braćom?“

„Otkrili smo da delimo mnoge stavove u vezi s vladom Sjedinjenih Država.“

„Mmm, ta rasna sloga, mogu to da shvatim.“

Tarik ga je posmatrao naročito pomno, a oči mu postadoše žute i oštre.

„Ima tu još nešto“, pretpostavio je Dok.

„Moja stara ulična banda. Artezija krips. Kad sam izašao iz Čina¹⁵, otišao sam da potražim neke od njih i otkrio da nisu nestali samo oni, već i sam teren.“

„Neverovatno. Kako to mislite, nestao?“

„Nije tamo. Samleven je na komadiće. Galebovi ih grickaju. Kon-
tao sam da mora da tripujem, neko vreme sam se vozikao unaokolo,
vratio se, i opet ničeg nije bilo.“

„Aha.“ Dok je kucao: *Ne halucinira.*

„Nikoga i ničega. Grad duhova. Izuzev tog velikog znaka, 'Uskoro na ovom mestu', kuće po belackim cenama, tržni centar, neko takvo sranje. Pogađajte ko ih gradi.“

„Opet Vulfman.“

„Tako je.“

Dok je na zidu držao kartu regiona. „Pokažite mi.“ Učinilo mu se da se oblast na koju je Tarik pokazao nalazi upravo istočno odatle, niz Bulevar Artezija, te je, nakon što je proučavao kartu minut i po,

¹⁵ Čino (*Chino*) – popularan naziv za muški zatvor u istoimenom gradu u Kaliforniji. (Prim. prev.)

shvatio da to mora biti mesto na kojem se gradi Čenel vju estejts. Pretvarao se da pokušava da otkrije Tarikovo poreklo. „Vi ste, šta ono beše, Japanac?“

„Ovaj, koliko se vi dugo bavite ovim?“

„Čini mi se da je bliže Gardeni nego Komptonu, to je sve što želim da kažem.“

„Drugi svetski rat“, reče Tarik. „Pre rata, veliki deo Saut centrala i dalje je bio japanski kraj. Te ljude su poslali u logore, a mi dođosmo da budemo sledeći Japanci.“

„A sada je došao red na vas da pođete dalje.“

„Pre će biti da je to osveta belaca. Auto-put tamo gore uz aerodrom nije im bio dovoljan.“

„Osveta zbog...?“

„Zbog Votsa¹⁶.“

„Neredi.“

„Neki od nas kažu 'pobuna'. Čovek samo čeka svoj trenutak.“

Duga, žalosna istorija upotrebe zemljišta u Los Anđelesu, kao što je tetka Rit neumorno isticala. Meksičke porodice isterane iz Čavezovog tesnaca zarad izgradnje Dodžer stadiona, američki Indijanci oterani s Banker hila zarad Muzičkog centra, Tarikov kraj uklonjen buldožerom radi podizanja Čenel vju estejtsa.

„Ako uspem da dođem do vašeg drugara iz zatvora, hoće li on poštovati svoj dug prema vama?“

„Ne mogu vam reći kakav je dug posredi.“

„Nema ni potrebe.“

„Oh, i još nešto: ne mogu vam ništa dati unapred.“

„Saglasan s tim.“

„Sledž je bio u pravu, vi ste jedan pravi beli ludak.“

„Kako znate?“

„Procenio sam.“

16 Vots (Watts) – grad u Kaliforniji u kojem su 1965. godine izbili masovni neredi koji su trajali gotovo nedelju dana. (Prim. prev.)

Tomas Pinčon
Skrivena mana

Izdavač:
Čarobna knjiga

Za izdavača:
Borislav Pantić

Plasman:
021/439697

Lektura i korektura:
Nevena Bojičić

Dizajn korice:
Dragan Bibin

Prelom i priprema za štampu:
Aleksandar Jovanović

Štampa:
Atelje, Sremska Kamenica

Tiraž:
1200

CIP - Katalogizacija u publikaciji Narodna biblioteka Srbije, Beograd

821.111(73)-31

PINČON, Tomas, 1937-

Skrivena mana / Tomas Pinčon ; prevela s engleskog Nina Ivanović Muždeka. - Beograd : Čarobna knjiga, 2011 (Sr. Kamenica : Atelje). - 414 str. ; 21 cm. - (Biblioteka Avantura reči)

Prevod dela: Inherent Vice/ Thomas Pynchon. - Tiraž. 1200

ISBN 978-86-7702-195-5

COBISS.SR-ID 185726732